

OPENBAAR LICHAAM
BONAIRE

Aan: De eilandsraad van het openbaar lichaam
Bonaire toezicht BES
d.t.k.v. de griffie
ALHIER

Ons nummer: P&A 2021005948.

Datum: 1 DEC 2021
Betreft: Informeren RvS-traject

Geachte leden van de eilandsraad,

Het college heeft u op verschillende momenten¹ geïnformeerd over het lopende traject naar aanleiding van de voorlichting die de Raad van State heeft uitgebracht² over de bestaande omgeving tussen Caribisch en Europees Nederland en de coördinerende rol van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Met deze brief geven we u een aanvullende update van dit traject. Ook gaan we in op een aantal specifieke punten van het wetwijzigingstraject van de WolBES.

Algemene update RvS-traject

Vanaf april 2020 zijn diverse werkgroepen bezig geweest om voor verschillende onderwerpen in kaart te brengen wat de status is en wat de uitdagingen zijn op dat onderwerp. Zie voor een overzicht de bijlage (gezonden aan uw raad op 10 juni 2021). Deze werkgroepen werden gevormd door ambtenaren van diverse ministeries van de Rijksoverheid en ambtenaren en adviseurs van de openbare lichamen. De volgende onderwerpen zijn op deze manier opgepakt:

- Achterstanden (op welke terreinen is sprake van achterstanden?)
- Taakverdeling (over welke taken is discussie tussen het Rijk en de openbare lichamen over de verantwoordelijkheid hiervoor?)
- WolBES / FinBES (uitgebreide evaluatie van de WolBES en FinBES)
- Comply or Explain (op welke manier wordt bepaald of wetgeving ook van toepassing zou moeten zijn in Caribisch Nederland?)
- Financiën (wat zijn de knelpunten op financieel gebied, zoals leenmogelijkheden voor overheidsbedrijven?)
- Uitvoeringskracht (op welke manier kan de uitvoeringskracht van de openbare lichamen versterkt worden?)

Voor sommige van deze werkgroepen zijn externe onderzoeken uitgevoerd, zoals bijvoorbeeld voor Financiën (rapport "BES-fonds: ontwikkeling, verbetering en coördinatie") en voor Taakverdeling ("Kleinschaligheid vergt ondersteuning"). Deze rapporten zijn eveneens op 10 juni uw raad gestuurd.

¹ Door middel van brieven van 27 oktober 2020 (archiefnr. 20200007775), 11 juni 2021 (archiefnr. 2021003221), 10 juni 2021 (archiefnr. ER-2021000399) en door middel van een presentatie tijdens de vaste commissievergadering 'Intereilandelijke en Koninkrijksrelaties' van donderdag 27 mei 2021.

² Datum 17 juli 2019 (no. W04.18.0286/I/Vo)

Volgende fase van het programma

De volgende fase van het programma begint nu en bestaat uit een meer eilandgerichte aanpak waarin de resultaten van alle werkgroepen samenkomen en er gediscussieerd gaat worden over keuzes en prioritering. Wij zijn bezig met het opstellen van een overkoepelende visie op de vormgeving tussen Caribisch en Europees Nederland en verwachten een eerste concept in december 2021 aan u te kunnen sturen. Vervolgens gaan we hierover graag het gesprek met u aan om deze visie verder aan te scherpen.

In de maanden januari en februari 2022 zal de visie geconcretiseerd worden in de diverse thema's, zodat hierover het gesprek met de Rijksoverheid kan worden gevoerd. Hopelijk is er dan een missionair Kabinet dat keuzes wil maken en wil investeren in het verbeteren van de relatie tussen Europees en Caribisch Nederland en in het wegwerken van achterstanden.

Specifieke wijzigingen WolBES

Ondertussen wordt door medewerkers van BZK geschreven aan een voorstel tot wijziging van de WolBES en de FinBES. Hierover vindt frequent ambtelijk overleg plaats tussen BZK en de openbare lichamen. Naar verwachting organiseert BZK in het voorjaar van 2022 een congres over dit onderwerp. Vervolgens zal het wetsvoorstel nog formeel geconsulteerd worden als onderdeel van het wetgevingsproces.

De belangrijkste wijziging betreft het wegvallen van de functie van Rijksvertegenwoordiger. Alle rollen en verantwoordelijkheden die bij deze functie belegd waren, moeten op een andere manier geregeld worden. Hiervoor wordt zo veel mogelijk gekeken naar hoe dit in de Gemeentewet geregeld is, zodat het voor de openbare lichamen op een vergelijkbare manier georganiseerd wordt. Omdat de openbare lichamen geen provincielaag kennen, zullen zaken die in de Gemeentewet bij de provincie liggen op een andere manier geregeld moeten worden.

De belangrijkste zaken zijn:

- Proces en benoeming van gezaghebber: in Gemeentewet heeft de gemeenteraad een belangrijke rol bij de procedure en benoemt uiteindelijk de minister van BZK. Inzet van de openbare lichamen op dit punt is om dit op een gelijke manier te regelen en de eilandsraad dezelfde rol te geven als de gemeenteraad.
- Benoeming van eilandsecretaris en van ambtenaren ligt in de Gemeentewet bij het college en het voorstel is om dit voor Caribisch Nederland ook zo te laten (is momenteel ook al zo in de WolBES geregeld, behalve dat er nog goedkeuring van de Rijksvertegenwoordiger nodig is).
- Voorstel is om voor elke eiland een permanente vertegenwoordiger te stationeren in Den Haag, die de belangen van het eiland behartigt.

Verder is er de wens om het aantal eilandsraadsleden en het aantal leden van het bestuurscollege te verhogen. Op basis van de berekening zoals die volgt uit de Gemeentewet zou dat voor Bonaire 19 eilandsraadsleden betekenen en 4 of 5 bestuurscollegeleden. Voorstel is om dit stapsgewijs te verhogen

tot eerst 13 eilandsraadsleden en 4 gedeputeerden en om deze eerste verhoging nog vóór de verkiezingen van 2023 te realiseren.

Tot slot

We hopen u hiermee voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd. Graag vernemen we van u op welke wijze we tot een breed gedragen en afgestemde visie kunnen komen.

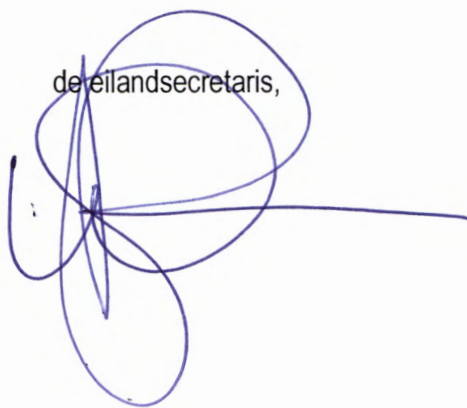
Hoogachtend,

Het bestuurscollege van het openbaar lichaam Bonaire,

de gezaghebber,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop at the top, a vertical stroke, and a horizontal stroke at the bottom.

de eilandsecretaris,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop at the top, a vertical stroke, and a horizontal stroke at the bottom.

cc: BC-leden